

Силабус курсу Екологічна безпека на транспорті

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітня програма – Управління на транспорті та логістика

Рік навчання: II, Семестр: 3

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.т.н., доц. Шевчук Оксана Степанівна

Контактна інформація

shevchuk_oksana84@ukr.net +38 (097) 137 44 61

Опис дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування екологічної свідомості у фахівців в галузі транспорт та системних знань і практичних умінь характеру взаємодії впливу різних видів транспорту й елементів транспортної інфраструктури на навколишнє середовище.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання
2 / 4	Тема 1. Характеристика впливу об'єктів транспорту на навколишнє природне середовище.	Ознайомитися з загальними характеристиками впливу транспорту на об'єкти довкілля.
2 / -	Тема 2. Характеристика впливу на навколишнє природне середовище автомобільного транспорту.	Засвоїти характеристики впливу на екологію автомобільного транспорту та способів боротьби із забрудненнями.
2 / 4	Тема 3. Підвищення екологічної безпеки при експлуатації автомобільного транспорту.	Ознайомитися з організаційними заходами із зменшення негативного екологічного впливу автотранспорту та механізмами, що спрямовані на зниження загроз екологічної безпеки.

2 / -	Тема 4. Характеристика впливу на навколишнє природне середовище залізничного транспорту.	Засвоїти характеристики впливу на екологію під час експлуатації рухомого складу залізничного транспорту та способів боротьби із забрудненнями.
2 / 4	Тема 5. Характеристика впливу на навколишнє природне середовище авіаційного транспорту.	Засвоїти характеристики впливу на екологію авіаційного транспорту та способів боротьби із забрудненнями.
2 / -	Тема 6. Характеристика впливу на навколишнє природне середовище водного транспорту.	Засвоїти характеристики впливу на екологію водного транспорту та способів боротьби із забрудненнями.
2 / 4	Тема 7. Характеристика впливу на навколишнє природне середовище трубопровідного транспорту.	Засвоїти характеристики впливу на екологію трубопровідного транспорту та способів боротьби із забрудненнями.
2 / -	Тема 8. Аналіз проблеми екологічного стану автомобільної дороги.	Аналізувати рівень екологічної безпеки ділянки дороги та формування програми заходів підвищення рівня екологічної безпеки ділянки автомобільної дороги.
2 / 4	Тема 9. Електромобілі та захист клімату.	Вивчити сучасні технології по ресурсозбереженні та безпечний для суспільства, екологічно чистий та енергоефективний транспорт.
2 / -	Тема 10. Способи підвищення екологічної безпеки на транспорті.	Засвоїти заходи зі зниження негативного екологічного впливу транспортного комплексу на навколишнє середовище та механізмами, що спрямовані на зниження загроз екологічної безпеки.
2 / 4	Тема 11. Заходи зі зниження негативного екологічного впливу при будівництві та експлуатації шляхопроводів.	Ознайомитися з заходами охорони навколишнього природного середовища під час виконання шляхових робіт та будівельними матеріалами.
2 / -	Тема 12. Природоохоронні заходи та управління екологічною діяльністю на транспорті.	Вивчити групи природоохоронних заходів та заходи щодо зниження впливу на навколишнє природне середовище пересувних та стаціонарних джерел забруднення на транспорті.
2 / 4	Тема 13. Законодавча база та екологічна документація транспортного підприємства.	Засвоїти законодавчу базу з охорони навколишнього природного середовища на транспорті екологічної документації.
2 / -	Тема 14. Інтеграція екологічної політики європейського союзу у транспортну політику України.	Вивчити концептуальні засади формування та реалізації державної політики щодо забезпечення стабільного й ефективного функціонування галузі транспорт.

Літературні джерела

1. Транспортна екологія: навчальний посібник / О. І. Запорожець, С. В. Бойченко, О. Л. Матвеева, С. Й. Шаманський, Т. І. Дмитруха, С. М. Маджд; за заг. редакцією С. В. Бойченка. – К.: НАУ, 2017. – 507 с.
2. Container Transport System as a Means of Saving Resources / L. Soloviova, O. Strelko, S. Isaienko, O. Soloviova, Y. Berdnychenko.
3. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. IOP Publishing, 2020. Т. 459. № 5. S. 052070.
4. Аналіз державних стратегічних документів України щодо врахування адаптованих для України Цілей Сталого Розвитку до 2030 р. : Аналітична доповідь. Інститут суспільно економічних досліджень. 2017. 84 с.
5. [URL:http://iser.org.ua/uploads/files/ISED_Report](http://iser.org.ua/uploads/files/ISED_Report) UKR_Web_Final.pdf (дата звернення: 15.10.2021).
6. Про транспорт : Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 51. Ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 17.10.2021).
7. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2344-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 22. Ст. 105. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text> (дата звернення: 17.10.2021).
8. Про залізничний транспорт : Закон України від 04 липня 1996 р. № 273/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 40. Ст. 183. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 17.10.2021).
9. Про внутрішній водний транспорт : Закон України від 03 грудня 2020 р. № 1054-IX. (набирає чинності). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-20#Text> (дата звернення: 17.10.2021).
10. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48–49. Ст. 536. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text> (дата звернення: 17.10.2021).
11. Задихайло Д.Д. Відносини екологічного господарювання як напрям розвитку законодавства України. Економічна теорія та право. 2017. № 3 (30). С. 96–107 URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/3-96-107.pdf> (дата звернення: 23.10.2021).
12. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 р. : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text> (дата звернення: 18.10.2021).
13. Хрутьба В.О., Спасіченко О.В., Грищук В.І., Старинець Л.М. Екологізація транспортної системи за принципами сталого розвитку. Вісник Національного транспортного університету. 2017. № 3 (39). С. 221–229. URL: <http://publications.ntu.edu.ua/visnyk/39/221.pdf> (дата звернення: 20.10.2021).
14. Актуальні питання забруднення атмосферного повітря. Офіційний сайт Державної екологічної інспекції України. URL: <https://www.dei.gov.ua/posts/1563> (дата звернення: 19.10.2021).
15. Хатнюк Ю.А. Поняття та суть екологічної безпеки у діяльності залізничного транспорту України. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». 2015. № 1. С. 210–218. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2945?mode=full> (дата звернення: 20.10.2021).
16. Антонюк У.В. Правове забезпечення екологічної безпеки у діяльності

залізничного транспорту : автореф. дис. . канд. юрид. наук. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України.2009. 20 с. (дата звернення: 21.10.2021).

17. Марушевський Г.Б. Інтеграція екологічної політики в транспортну політику України. Державне управління. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 6. С. 87–91. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2016/17.pdf (дата звернення: 22.10.2021).

18. Європейський зелений курс: можливості та загрози для України. URL: <https://dixigroup.org/storage/files/2020-05-26/european-greendealwebfinal.pdf> (дата звернення: 24.10.2021).

19. Екологічні проблеми транспортної галузі: погляд громадськості. Всеукраїнська екологічна ліга. URL: <https://www.ecoleague.net/provel/misiia-vel/vystupy-publikatsii/2011/item/68-ekolohichni-problemy-transportnoi-haluzi-pohliad-hromadskosti> (дата звернення: 25.10.2021).

20. Гетьман А.П. Екологічна функція держави в сучасних глобалізаційних процесах. Проблема законності. 2015. № 128. С.145–153. URL:https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/PROBLEM/Pr_zak128.pdf#page=145 (дата звернення: 25.10.2021)

21. Методичні рекомендації та завдання до практичних занять з дисципліни «Екологічна безпека на транспорті» для студентів галузі знань 27 Транспорт, спеціальності 274 Автомобільний транспорт денної та заочної форм навчання /П.В. Попович, О.С. Шевчук, Р.І. Розум та ін. – Тернопіль: ЗУНУ, 2021. – 47 с.

22. Конспект лекцій з дисципліни «Екологічна безпека на транспорті» для студентів галузі знань 27 Транспорт, спеціальності 274 Автомобільний транспорт денної та заочної форм навчання /П.В. Попович, О.С. Шевчук, Р.І. Розум та ін. – Тернопіль: ЗУНУ, 2021. – 136 с.

23. Статистичний збірник «Довкілля України» за 2018, 2019, 2020, 2021//Державна Служба Статистики України. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/07/Arch_dov_zb.htm2.

24. Міністерство юстиції України: Екологічні вимоги до транспорту в європейському союзі. Режим доступу https://minjust.gov.ua/m/str_6957

25. Державні будівельні норми України .Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) ДБН А.2.2-1:2021

26. Автомобільні дороги. Методи вимірювання основних параметрів стану довілля ДСТУ 9048:2020 , 01.03.2021

27. Захист довілля. Лісові ділянки вздовж залізничних і автомобільних доріг та смугах їх відведення захисні. Норми виділення ДСТУ 7173:2010, 01.07.2012

28. Автомобільні дороги. Оцінка впливу на довілля ДСТУ 9076:2021, 01.12.2021

29. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

30. Аналіз державних стратегічних документів України щодо врахування адаптованих для України Цілей Сталого Розвитку до 2030 р. : Аналітична доповідь. Інститут суспільно економічних досліджень. 2017. 84 с.

31. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування під час заняття (7 тем по 10 балів = 70 балів) 2. Письмова робота = 30 балів.	1. Усне опитування під час заняття (7 тем по 10 балів = 70 балів) 2. Письмова робота = 30 балів	1. Написання КПЗ, яке включає вибір теми, складання плану роботи та її написання = 60 балів. 2. Тренінги = 20 балів 3. Захист КПЗ = 20 балів	1. Відповідь на два запитання, кожне з яких = 40 балів, а у підсумку = 80 балів 2. Розв'язання завдання = 20 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом